

Dosarul nr. 3ra-446/19

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud: S. Pleșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Dorința”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Dorința” împotriva Consiliului orășenesc Căușeni cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Dorința” și a fost menținută hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La data de 02 iunie 2017, SRL „Dorința” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orășenesc Căușeni cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că gestionează o sală de festivități situată în or. Căușeni, str. Păcii, 19 și își desfășoară activitatea conform prevederilor legii, achită regulat taxele locale stabilite și prezintă corespunzător dările de seamă semestriale, anuale și alte documente contabile.

A afirmat că prin decizia nr. 13/1 din 16 decembrie 2016 a Consiliului orășenesc Căușeni „Cu privire la aprobarea bugetului orășenesc Căușeni pentru anul 2017”, au fost aprobate cotele impozitelor și taxelor locale ce vor fi încasate în bugetul orășenesc Căușeni, conform anexei nr. 4.

Astfel, prin anexa nr. 4 la decizie a fost stabilit coeficientul teritorial de amplasare a unității în dependență de zona orașului, care constituie: 1,2 - pentru I zonă: - bd. M. Eminescu, str. și str-la D. Cantemir, piața nr. 1 și piața nr. 2. Gara Auto, str. Gagarin, str. Unirii, str. Ana și Alexandru, șos. Tighinei până la nr. 30, str. Ștefan cel Mare - până la nr. 30, str. Meșterul Stanciu, str. Șciusev, str. Gorkii, str. Mateevici până la nr. 30 și str. Păcii până la nr. 30. Potrivit extrasului din registrul de stat al persoanelor juridice, sediul SRL „Dorința” este înregistrat în or. Căușeni, strada Păcii, 19.

De asemenea, prin anexa dată a fost stabilită cota taxei locale pentru amplasarea unităților comerciale și/sau de prestări servicii pentru anul 2017, la categoria „restaurant, sală de ceremonii, crămă” și anume, pentru o sală cu suprafața: până la 25 m² - 7000 de lei; de la 26-50 m² – 10 000 de lei; de la 51-100 m² – 20 000 de lei; mai mult de 100 m² – 50 000 de lei.

SRL „Dorința” a notat că este derivată cu calificativul de unitate comercială și/sau de prestări servicii pentru anul 2017 și se atribuie la capitolul V din anexa 4 la decizia nr. 13/1 din 16 decembrie 2016 la categoria „Unitățile alimentației publice”, deținând o suprafață de 150 m².

Prin urmare, pentru anul 2017 i-a fost stabilită taxa pentru amplasarea unității în mărime de 60 000 de lei, sumă pe care o consideră ilegală și exagerată, fiind de cinci ori mai mare decât cea stabilită pentru anul 2016 – 12 000 de lei.

A invocat că divizarea separată a unităților de alimentație publică cu specificarea suprafeței deținută este una incorectă, deoarece Codul fiscal nu prevede o divizare prin enumerarea separată a acestora. Astfel, pentru categoriile „bar, disco-bar, cafenea-bar” a fost stabilită o taxă unică – 5130 de lei, indiferent de suprafața unității, fapt ce generează o diferențiere nejustificată și neîntemeiată a fiecărui agent economic, fără a fi indicat temeiul stabilirii diferite a cuantumului taxei pentru diferiți agenți economici.

La fel, consideră că este ilegală mențiunea coeficientului teritorial de amplasare a unității în dependență de zona orașului 1,2, pentru I zonă deoarece un asemenea coeficient nu este prevăzut de legislația în vigoare, inclusiv nici de cea fiscală. La stabilirea cuantumului taxei pentru amplasare, emitentul actului administrativ urma să invite agentul economic și să-i prezinte documente justificative în motivarea adoptării în privința acestuia a unei asemenea decizii în cuantumul enunțat.

Reclamanta a indicat că, la adoptarea deciziei contestate, Consiliul orășenesc Căușeni nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru emiterea actului administrativ, nefiind prezentate documente justificative suficiente, care au stat la baza stabilirii unui cuantum exagerat al taxei în privința societății în mărime de 60 000 de lei.

A menționat că actul contestat nu i-a fost adus la cunoștință și la 03 aprilie 2017 s-a adresat cu cerere prealabilă către pârât, solicitând anularea parțială a deciziei nr. 13/1 din 16 decembrie 2016 și anume, în partea pct. 2, anexa nr. 4 în ce privește cuantumul stabilit al taxei pentru amplasare în sumă de 60 000 lei pentru SRL „Dorința” Sală de festivități, cu anularea în această parte a actului administrativ prin modificarea cuantumului taxei pentru amplasare prin micșorare de la suma de 60 000 de lei până la suma de 12 000 de lei. Prin decizia nr. 5/16 din 04 mai 2017 a Consiliului orășenesc Căușeni, cererea prealabilă a fost respinsă ca tardivă.

SRL „Dorința” a solicitat anularea parțială a deciziei Consiliului orășenesc Căușeni nr. 13/1 din 16 decembrie 2016 „Cu privire la aprobarea bugetului orășenesc Căușeni pentru anul 2017” și anume, a pct. 2 din anexa nr. 4 în ce privește cuantumul stabilit al taxei pentru amplasare în sumă de 60 000 lei pentru SRL „Dorința” Sală de festivități, cu anularea în această parte a actului administrativ prin modificarea cuantumului taxei pentru amplasare prin micșorare de la suma de 60 000 de lei până la suma de 12 000 de lei.

Prin hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătoria Căușeni, sediul Central, acțiunea depusă de SRL „Dorința” a fost respinsă.

Prin decizia din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Dorința” și a fost menținută hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătoria Căușeni, sediul Central.

Pentru a concluziona astfel, instanțele de judecată au constatat că pentru asigurarea autonomiei locale, autoritățile administrației publice locale elaborează, aprobă și gestionează în mod autonom bugetele unităților administrativ-teritoriale, având dreptul să pună în aplicare taxe și impozite locale și să stabilească cuantumul lor în condițiile legii, punerea în aplicare și modificarea impozitelor și taxelor locale, a modului și a termenelor de plată a acestora, precum și acordarea de facilități pe parcursul anului bugetar, acestea fiind strict de competența consiliilor locale. Unul din principiile bugetare este principiul realității bugetare, care impune ca proiectul de buget să fie elaborat pornind de la realitatea economico-socială.

Astfel, la stabilirea taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, la categoria „restaurant, sală de ceremonii, crămă”, Consiliul orășenesc Căușeni a ținut cont întocmai de prevederile Codului fiscal și a stabilit taxa locală respectivă, inclusiv și în funcție de genul de activitate desfășurat, tipul de obiecte ale impunerii, locul amplasării, suprafața ocupată de unitățile de comerț și/sau de prestare a serviciilor, categoria mărfurilor comercializate și a serviciilor prestate, regimul de activitate.

Totodată, instanțele de judecată au conchis că este neîntemeiată respingerea de către Consiliul orășenesc Căușeni a cererii prealabile ca fiind depusă tardiv, cu depășirea termenului prevăzut de art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, deoarece acest termen nu se extinde asupra actului administrativ cu caracter normativ.

La data de 09 ianuarie 2019 SRL „Dorința”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoria Căușeni, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, reiterând motivele de fapt și de drept indicate pe parcursul examinării cauzei.

Consideră că taxa locală stabilită de Consiliul orășenesc Căușeni este exagerată, în condițiile în care SRL „Dorința” a realizat un venit în sumă de 392 082 de lei, din care suma de 272 416 lei constituie cheltuieli pentru salarizarea personalului, achitarea serviciilor comunale și pentru licență. Respectiv, cuantumul taxei stabilite este neîntemeiat și ilegal, fiindu-i încălcat astfel în mod esențial dreptul la desfășurarea normală a activității de antreprenor în interesul cetățenilor.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 02 octombrie 2018.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău la 29 octombrie 2018 și a fost expediată în adresa părților la data de 31 octombrie 2018, potrivit scrisorii de însoțire nr. 10954 (f.d. 139), la materialele cauzei lipsind date cu privire la recepționarea acesteia. În cererea de recurs, SRL „Dorința” a indicat că a primit copia deciziei instanței de apel la data de 22 noiembrie 2018.

Astfel, recursul, depus la data de 09 ianuarie 2019 de SRL „Dorința”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de SRL „Dorința”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de SRL „Dorința”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul depus de SRL „Dorința”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Dorința”, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nina Vascan